

Informačný list predmetu

Akademický rok 2024/2025

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KRUS/mdSuLit1-J/22
Názov predmetu	súčasná ruská literatúra I
Rozsah	2P
Počet kreditov	4
Vyučujúci	prof. PhDr. Josef Dohnal, CSc. (prednášajúci), prof. PhDr. Josef Dohnal, CSc. (hodnotiaci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

30 % z celkového hodnotenia tvorí priebežné hodnotenie, ktoré pozostáva z plnení zadaní a úloh, aktivity na hodinách, krátkych testov počas semestra. Záverečné hodnotenie tvorí 70 % z celkového hodnotenia a pozostáva z ústnej skúšky.

Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):

A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Priebežné hodnotenie

30 % z celkového hodnotenia tvorí priebežné hodnotenie, ktoré pozostáva z plnení zadaní a úloh, aktivity na hodinách, krátkych testov počas semestra.

Záverečné hodnotenie

Záverečné hodnotenie tvorí 70 % z celkového hodnotenia a pozostáva z ústnej skúšky.

Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):

A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Výsledky vzdelávania

Kurz patrí k profilovým predmetom študijného programu Ruský jazyk a kultúra v odbornej komunikácii, realizovaného Katedrou rusistiky FF UCM. Úspešné absolvovanie predmetu študentovi umožní:

Vedomosti:

- aplikovať teoretické vedomosti na konkrétny literárny text;
- zaradiť literárne dielo do spoločensko-politického kontextu;
- definovať miesto autora na vývinovej línii svetovej i ruskej literatúry;
- vymedziť charakteristické črty jeho tvorby, príznačné pre analyzované dielo;
- poznať sledované literárne obdobie, jeho smery a prúdy v ruskej literatúry, ako i zhody a odlišnosti od tendencií v európskej literatúre.

Zručnosti:

- definovať špecifiká diel literárnych smerov počnúc rokom 1917 a končiac 50. rokmi 20. storočia;
- prepojiť analyzované dielo ruskej proveniencie s európskym kontextom;
- vymedziť jednotlivé prvky literárnych žánrov a štýlov analyzovaného diela;
- vedieť analyzovať kľúčové témy súčasnej ruskej literatúry

- orientovať sa v základných historických udalostiach súvisiacich s presahom na súčasné umelecké spracovanie;
- odhadnúť koncept zmýšľania vybraných ruských autorov o významných celosvetových otázkach na pozadí literárnych zobrazení.

Profesijné kompetencie:

- aplikovať nadobudnuté odborné znalosti v praxi;
- uplatniť vedomosti a zručnosti v písomnej aj ústnej forme.

Prenositel'né kompetencie:

- rozumieť filozofickým a ideovým princípom v umeleckom texte;
- odpovedať na otázku času a priestoru literárneho diela;
- zosumarizovať všetky zistenia o analyzovanom diele a dôjsť k hodnotovým východiskám diela;
- rozvíjať návyky samostatnej analytickej a interpretačnej práce s umeleckým textom, a tým formovať svoje kritické myslenie a argumentačné schopnosti;
- zvyšovať si úroveň všeobecných vedomostí.

Stručná osnova predmetu

1. Od moderny k avantgarde.
2. Ruská satira – „krivé zrkadlo“ doby.
3. Vplyv októbrovej revolúcie na spoločenský život a na porevolučnú emigračnú vlnu.
4. Rozdelenie ruskej literatúry na „domácu“ a „emigrantskú“.
5. Gosizdat. Samizdat. Tamizdat.
6. Tri vlny ruskej literárnej emigrácie. Hlavné centrá, predstavitelia, literárne diela.
7. Zmena v chápaní literatúry – stáva sa ideologickým nástrojom a mení svoje miesto v živote spoločnosti.
8. Socialistický realizmus.
9. Stalin a literatúra.
10. Veľká vlastenecká vojna v literatúre.
11. „Odmäk“ v ruskej literatúre.
12. Hlavné témy a ich odraz v konkrétnych literárnych dielach, ich význam.

Sylabus predmetu

1. Od moderny k avantgarde.
2. Ruská satira – „krivé zrkadlo“ doby.
3. Vplyv októbrovej revolúcie na spoločenský život a na porevolučnú emigračnú vlnu.
4. Rozdelenie ruskej literatúry na „domácu“ a „emigrantskú“.
5. Gosizdat. Samizdat. Tamizdat.
6. Tri vlny ruskej literárnej emigrácie. Hlavné centrá, predstavitelia, literárne diela.
7. Zmena v chápaní literatúry – stáva sa ideologickým nástrojom a mení svoje miesto v živote spoločnosti.
8. Socialistický realizmus.
9. Stalin a literatúra.
10. Veľká vlastenecká vojna v literatúre.
11. „Odmäk“ v ruskej literatúre.
12. Hlavné témy a ich odraz v konkrétnych literárnych dielach, ich význam.

Odporúčaná literatúra

- BACHELARD, G.: Poetika priestoru. Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1990. ISBN 80-220-0005-1.
- BAJEVSKIJ, V. S.: Istorija ruskoj literatury XX veka. Moskva: Jazyki slavianskoj kul'tury, 2003. ISBN 5-94457-119-5.
- BÍLIK, R.: Interpretácia umeleckého textu. Trnava: Typi Universitatis Tyrnaviensis, 2009. ISBN 978-80-8082-289-7.

BRUKNER, J. – FILIP, J.: Poetický slovník. Praha: Mladá fronta, 1997. ISBN 80-204-0650-6.

DOHNAL, J.: "Nerozumění světu" jako cesta k moderně v literatuře, zvláště v ruské próze přelomu 19. a 20. století. In: World literature studies : časopis pre výskum svetovej literatúry. ISSN 1337-9275, Vol. 4 (21) (2012), pp. 68-80.

DOHNAL, J.: Ruská povídka [elektronický zdroj] : čítanka a cvičebnice interpretace literárního textu. Recenzenti: Elena Valerevna Abramovskich, Viera Žemberová. 1. vyd. Brno : Tribun EU, 2016. [CD-ROM]. ISBN 978-80-263-1118-8 (online).

ELIÁŠ, A. et al.: Ruská literatúra 18. – 21. storočia. Bratislava: VEDA – Ústav svetovej literatúry SAV – FF UK, 2013. ISBN 978-80-224-1344-2.

GROMINOVÁ, A. – BARKOVSKAJA, N.V.: Antologija "Ruská moderna" (2011): opyt poetičeskogo perevoda russkoj poezii v Slovaki. DOI 10.17223/19986645/71/12. In: Vestnik Tomskogo gosudarstvennogo universiteta : Filologija. ISSN 1998-6645, č. 71 (2021), s. 201-215.

HRABÁK, J.: Poetika. Praha: Československý spisovatel, 1973.

HRALA, M.: Ruská moderní literatura 1890–2000. Praha: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1201-0.

Istorija ruskoj literatury v 4 tomach. Leningrad, 1983.

Komplexní analýza uměleckého díla. Praha: SPN, 1986.

LOTMAN, J. M.: Analiz poetičeskogo teksta. Struktura sticha. Leningrad: Prosveščeniye, 1972.

LOTMAN, J. M.: Štruktúra umeleckého textu. Bratislava: Tatran, 1990. ISBN 80-222-0188-X.

MIKULA, V.: Hľadanie systému obraznosti. Bratislava: Smena, 1987.

MIKULÁŠEK, M.: Umění interpretace. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela v banskej Bystrici, 2009. ISBN 978-80-8083-672-6.

Panoráma ruské literatury. Boskovice: Albert, 1995. ISBN 80-85834-04-9.

RJABINA, N. V.: Osnovy analiza chudožestvennogo teksta. Učebnoje posobie. Moskva: Flinta, 2009. ISBN 978-5-9765-0663-3.

Slovar literaturovedčeskich terminov. (Timofejev–Turajev). Moskva: Prosveščeniye, 1985.

Slovník novější literární teorie. Praha: Academia, 2012. ISBN 978-80-200-2048-2.

Slovník ruskej literatúry 11. –20. storočia. Bratislava: VEDA – Ústav svetovej literatúry SAV – Filozofická fakulta Univerzity Komenského, 2007. ISBN 978-80-224-0967-4.

Slovník ruských, ukrajinských a běloruských spisovatelů. Praha: Libri, 2001. ISBN 80-7277-068-3.

ŽILKA, T.: Poetický slovník. Bratislava: Tatran, 1987.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

ruský, slovenský

Poznámky

časová záťaž študenta: 120 hodín, z toho: Prezenčné / Kombinované štúdium (P, S, C): 26 hodín
samoštúdium: 94 hodín